

Afdeling
Radiotherapie
Oncologie

INFORMATIE VOOR DE PATIËNT

Bestraling van de huid

Inhoud

Voorwoord	3
1. De CT-simulatie	4
2. Vorbereiding op de bestraling	5
3. De bestraling	5
4. Mogelijke nevenwerkingen en advies	7
4.1 Vermoeidheid	7
4.2 Huidreactie	7
5. Nazorg	9
6. Persoonlijke nota's en vragen	11
7. Contactgegevens	12

Voorwoord

Binnenkort wordt u verwacht op de afdeling Radiotherapie voor uw eerste bestralingsbehandeling.

De dermatoloog heeft bij u de diagnose van huidkanker gesteld en u doorverwezen naar de afdeling Radiotherapie. Afhankelijk van de vorm van de huidkanker, de plaats, de grootte van de tumor, uw leeftijd en conditie wordt een persoonlijk behandelplan opgesteld.

In deze brochure kunt u lezen hoe de behandeling verloopt en vindt u nuttige tips en adviezen om mogelijke bijwerkingen, veroorzaakt door de bestraling, te voorkomen of te behandelen.

De informatie is algemeen van aard; wat we beschrijven geldt voor de meerderheid van de patiënten. Uw individuele situatie kan daar in een aantal opzichten van afwijken.

Uiteraard is deze folder slechts een hulpmiddel. Het persoonlijk overleg met uw arts en met de andere medewerkers van het behandelend team blijft belangrijk.

Graag beantwoorden wij tijdens uw behandeling uw vragen en willen wij u met persoonlijke adviezen bijstaan.

De medewerkers van de afdeling Radiotherapie

1. De CT-simulatie

Afhankelijk van waar de huidtumor zich bevindt, zal u een aangepaste voorbereiding krijgen. Er wordt voor u gezocht naar een zo comfortabel en reproduceerbaar mogelijke houding.

De bestralingsplaats wordt bepaald en afgebakend door de arts met een looddraadje op de huid. Enkel voor bestraling ter hoogte van hoofd en aangezicht dient er een hoofdmasker gemaakt te worden.

- Het hoofdmasker heeft dus geen beschermingsfunctie, wat veel mensen ten onrechte denken. Het maken van een hoofdmasker is niet pijnlijk en duurt ongeveer 10 tot 15 minuten.

- Tijdens het positioneren op de CT-tafel wordt er gevraagd uw bril, contactlenzen, oorringen, pruik ed. te verwijderen. Er wordt een gepast kussen onder uw hoofd gelegd zodat u comfortabel ligt.
- Het materiaal van het masker wordt soepel gemaakt door het op te warmen. Nadien wordt het over uw hoofd gelegd en vastgeklit aan de behandelingstafel. Bij aanvang voelt het hoofdmasker eventjes warm aan maar dit verdwijnt bij het uitharden van het masker. Het masker neemt dan de volledige vorm van uw hoofd aan. U kan er vrij door ademen en kijken maar niet bewegen. Gedurende het hele proces is er steeds iemand bij u in de buurt.

- Vervolgens wordt de CT-simulatie genomen en worden er kruisjes op het masker gekleefd en na 10 minuten wordt het hoofdmasker verwijderd.
- Voor huidtumoren die zich niet ter hoogte van het hoofd bevinden zal geen masker gemaakt worden. Er wordt dan gezocht naar een stabiele en comfortabele houding.

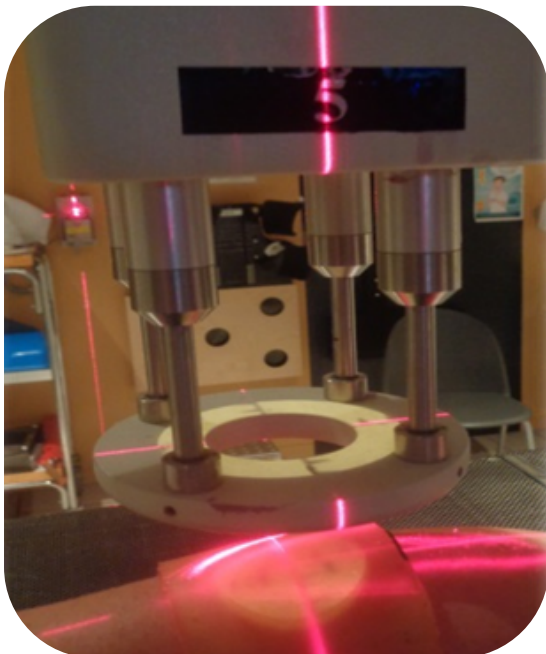
2. Voorbereiding op de bestraling

Aansluitend aan de CT-simulatie wordt u begeleid naar het bestralingstoestel. Daar wordt gekeken naar de meest ideale positie en instelling van het bestralingstoestel. Sommige van deze instellingen zijn technisch niet uitvoerbaar op de CT-simulator en worden daarom ingesteld op het bestralingstoestel zodat mogelijke positioneringsproblemen bij aanvang van uw bestraling reeds opgelost zijn.

3. De bestraling

- De verpleegkundig technoloog zal u vragen om plaats te nemen op de behandelingstafel. U zal elke dag op identieke wijze gepositioneerd worden op de behandelingstafel.
- De juiste positionering wordt dagelijks gecontroleerd door middel van beeldvorming.
- Wekelijks zal de verpleegkundig technoloog u naar de ernst van uw nevenwerkingen vragen en deze noteren in uw medisch dossier zodat dit van dichtbij opgevolgd kan worden. Voorbeelden hiervan zijn eventuele pijn, huidreactie...

- Eénmaal in de week wordt uw lichaamsgewicht gecontroleerd en genoteerd in uw dossier.
- Bij bestraling met hoofdmasker:
 - Verwijderen van haarspelden, bril of contactlenzen, gehoorapparaten of pruik.
 - De verpleegkundig technoloog zal uw persoonlijk hoofdmasker aanbrengen. Dit masker wordt gedurende de volledige behandeling op de afdeling bewaard.
- Voor bestraling met elektronen (oppervlakkige bestraling) wordt er gebruik gemaakt van speciale applicatoren die heel dicht tegen uw huid komen. Soms wordt er ook nog een bolus op de huid gelegd. Een bolus is een soort tweede huid die ervoor zorgt dat de bestralingsbundel zijn maximale bestralingsdosis op of net onder de huid afgeeft. Bovendien is dit proces volledig pijnloos.
- Bij de eerste bestraling controleert de arts in de bestralingsbunker nogmaals de instelling op uw lichaam alvorens van start te gaan.

4. Mogelijke nevenwerkingen en advies

4.1 Vermoeidheid

- Radiotherapie geeft afvalstoffen af die door het lichaam moeten verwerkt worden. Het herstel van gezond weefsel dat slechts gedeeltelijk is bestraald en het verwijderen van vernietigde kankercellen kost het lichaam extra energie. Hierdoor kunnen patiënten tijdens hun behandeling last hebben van vermoeidheid. Daarbij dienen gezonde lichaamscellen die bestraald zijn de toegebrachte schade terug te herstellen en zijn er nog verschillende andere factoren waardoor vermoeidheid kan optreden zoals het dagelijks heen en weer reizen naar onze afdeling, de spanningen vanwege de ziekte, de onzekerheid...
- Advies: door een aangepast levensritme, gezonde voeding en voldoende water te drinken kan men deze klachten beperken.

4.2 Huidreactie

- De huid kan rood worden, jeukend en branderig aanvoelen ter hoogte van de bestraalde regio. De mate van huidreactie verschilt per patiënt en per behandeling. De reactie treedt geleidelijk op en is afhankelijk van de stralingsdosis die de huid heeft ontvangen. Zoals reeds eerder vermeld in de brochure, wordt er heel oppervlakkig gestraald waardoor een huidreactie sneller kan ontstaan.

- Adviezen:
 - Vermijd weinig ademende of knellende kleding (zoals nylon of wol) op het bestralingsgebied. Ruime katoenen kleding is aangenamer voor de huid.
 - Kleef geen pleisters op de bestraalde huid.
 - Tijdens de bestralingsperiode kunt u de bestraalde huid beter niet aan de zon, zonnebank en wind blootstellen. Gebruik ter bescherming een sjaal of iets dergelijks. In het daaropvolgende jaar blijft de huid ook nog gevoeliger.
 - Elektrisch scheren in het bestraalde gebied is meestal toegestaan. Scheer niet nat en gebruik geen aftershave.
 - Ga niet zwemmen.
 - Goede huidhygiëne: dagelijks de bestraalde huid wassen met Avène Xeracalm AD douche olie[®] (niet-schuimend; dit wordt u meegegeven tijdens uw eerste bestraling).
 - Huid niet droogwrijven maar droogdeppen met een zachte handdoek.
 - 2x / dag de huid inwrijven met Avène Xeracalm AD crème[®]: beschermt en hydrateert de huid.
 - Bij jeuk niet krabben ter hoogte van de bestraalde huid. Jeuk ontstaat door de droogte van de bestraalde huid. Wanneer de bestraalde huid geïrriteerd is, kunt u deze het beste laten controleren door de verpleegkundig technoloog. Zij zullen de aangepaste zalven en verbanden voorzien.
 - In elk geval mag u niet zonder overleg zelf gebruiken.

5. Nazorg

- Controle na 6 weken bij de radiotherapeut.
- Afspraken omtrent het bewaren van het bestralingsmasker: bij het einde van uw behandeling krijgt u het bestralingsmasker mee naar huis. Dit dient nog een jaar bewaard te worden. Mocht nog een verdere behandeling nodig zijn, kan het opnieuw gebruikt worden.

Radiotherapie

Diensthofd: Dr. Bral

Radiotherapeuten-oncologen: Dr. Roelstraete, Dr. Vancleef,
Dr. Verbeke

Hoofdverpleegkundige: Vandamme Kathleen

Adjunct-hoofdverpleegkundige: Vermeersch Laura

Kwaliteitscoördinator: Lievens David

*Contactgegevens van onze dienst vindt u aan de achterkant
van de informatiebrochure.*

7. Contactgegevens

Campus Aalst

Moorselbaan 164 - 9300 Aalst

Secretariaat

Tel: 053/72.44.79 – Fax: 053/72.44.19

Radiotherapie-onco.aalst@olvz-aalst.be

Sociaal verpleegkundige/maatschappelijk werkster: 053/72.40.15

Bestralingstoestellen

- Versato (wachtzaal 8, blok F-1): 053/72.44.07
- Versa (wachtzaal 9, blok F-1): 053/72.42.46
- Novalis (wachtzaal 6, blok F-1): 053/72.87.13
- Unique (wachtzaal 7, blok F-1): 053/72.44.78

CT-simulator

- Wachtzaal 5, F-1 blok: 053/72.43.30

Disclaimer

De informatie in deze brochure is van algemene aard en is bedoeld om u een globaal beeld te geven van de zorg en voorlichting die u kunt verwachten. In iedere situatie, en dus ook de uwe, kunnen andere adviezen of procedures van toepassing zijn. Deze brochure vervangt dus niet de informatie die u van uw behandelend arts reeds kreeg en die rekening houdt met uw specifieke toestand. Zijn er na het lezen van deze brochure nog vragen schrijf deze eventueel op en bespreek ze in ieder geval met uw behandelend arts.

Versie 8/02/2023

Goedgekeurd door dr. Samuel Bral